Жукоўшчынская базавая школа

“ПАЭТЫЧНЫЯ МУЗЫ”

На сцэне стаяць 3 сталы, засланыя абрусамі, на якіх у рамках стаяць партрэты пісьменнікаў, за сталамі - удзельнікі прадстаўлення.Гучыць музыка.
Выступленне суправаджаецца прэзентацыяй

1 вядучы:
Жукоўшчынская родная зямля:
Палі, азёры, паплавы,палеткі.
Прайдзіце Беларусь ад краю ў край –
Нідзе не знойдзеце вы край прыгожы гэткі.

2 вядучы: Дзятлава, Зачэпічы, Рабкі
Радзімы мілай родныя старонкі
Там людзі знакамітыя ўзраслі
Адтуль да творчасці натхненне ўзялі.

1 вядучы:
Вітаюць Вас навучэнцы Жукоўшчынскай базавай школы, у якім размяшчаецца музей “Літаратурная Дзятлаўшчына”. Музей мае літаратурны накірунак, адкрыўся ў 2005 годзе. У музеі арганізавана 11 экспазіцый.

2 вядучы: Прымаючы ўдзел ў раённым праекце “Свет школьных музеяў”, мы запусцілі свой праект “Школьны музей – цэнтр духоўнага выхавання асобы”. Сёння мы вам прадстаўляем адзін з этапаў дадзенага праекта – фрагмент літаратурнага салона “Паэтычныя музы паэтаў”

Кіраўнік музея:
Як дрэва каранямі мацуецца да зямлі, так і чалавек звязаны духоўнымі каранямі са сваёй малой радзімай, чэрпае адтуль свае сілы, жывіцца сокамі роднай зямлі, памнажае яе багацці.

Муза асветы народа, абароны яго правоў стала для Ігната Дварчаніна лёсавызначальнай.
Нездарма ў адным з сваіх вершаў ён пісаў :
Людцы! Паслухайце мужчыну.
Да сонца гніцесь як галіны.
Адно вы майце на сумленні
Свае карэнні.
Нават знаходзячыся ў канцлагеры, ён не забываецца пра свой святы абавязак – служыць Айчыне.

Сцэнка.
Чамаданчык, чамадан, скрынка, куфар. Гэтыя рэчы суправаджаюць чалавека на працягу ўсяго жыцця. Так сталася, што гэтыя рэчы і ў лёсе пісьменнікаў адыгралі вызначальную ролю.

Ігнат Дварчанін за сваю грамадскую дзейнасць, удзел у нацыянальна-вызваленчым руху на ўскраінах Расійскай імперыі , за культурна-асветную работу ў Дзятлаўскім павеце, працу ў якасці пасла ў польскім буржуазным сейме і стварэнне там беларускага пасольскага клуба, выступленні на мітынгах быў зняволены польскімі ўладамі на 8 гадоў турмы.

Усюды разам з ім вандраваў чамаданчык з падвоеным дном для захавання важных дакументаў. Гэты ж чамадан ён хацеў перадаць родным і ў апошнія дні свайго жыцця, знаходзячыся ў турме ўжо пасля абвінавачвання сталінскімі ўладамі (яго ў 1932 годзе абмянялі як палітзняволенага).

Вось што ён піша ў адным з апошніх пісьмаў з Салавецкіх лагераў жонцы брата Ларывона Вользе Дзмітрыеўне Сманцэр:

Сцэнка (Ігнат сядзіць за турэмным сталом)

" …Ожидаю также ответа на те вопросы, о которых я просил в том письме. Я хочу сделать так –передать Вам свой чемодан, а вы часть пошлете Иллариону, а часть вернете мне назад. Здесь очень трудно это сделать, как будет все готово, я напишу что и как.

С моим делом я не знаю – ничего не могу понять. Здоровье слабое- уже 10 дней и даже больше болею, так что бросил работу.

Передайте привет отцу и сестрам.

Ваш Игнатий"

Ігната Дварчаніна расстралялі , а зробленыя справы і вершы, напісаныя ім, помняць і сёння нашчадкі.

Муза змагання за волю ў родным краі, за вызваленне ад уціску натхняла паэтаў з "зачэпінскага гнязда" на смелыя справы і ўчынкі: яны ўдзельнічалі ў падпольнай камсамольскай рабоце за вызваленне Заходняй Беларусі ад панавання палякаў, за вызваленне ад фашызму ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Сцэнка

Слухаюць зводку Савінфармбюро і запісваюць на лісткі

Пятрусь Граніт:

Трэба напісаць шмат экземпляраў, бо заўтра кірмаш у Беліцы. Будзе многа народу. Хай ведаюць людзі, што Чырвоная Армія наступае, б'е фашысцкіх гадаў.

Васіль Струмень:

Правільна. Свята вялікае – мядовы Спас. Я заўтра на ровары ў Дзятлава пад'еду і там параскідаю лістоўкі. Няхай немцы бесяцца, што ім канец хутка.

Гарасім Прамень :

Я ж па нашай вёсцы прайдуся і ў Гезгалы загляну . На слупах павешу аб'явы. Той-сёй прачытае і другому перадасць.

Пятрусь Граніт:

Трэба і ў партызанскі атрад перадаць радасную навіну. Лягчэй ворага будзе біць, перамогу набліжаць. Пакладу я лістоўкі ў двайное дно чамаданчыка свайго на ноч, каб часам хто не нарваўся знянацку. Там нашы хлопцы на варце стаяць, пільнуюць, каб паліцаі не аб'явіліся.

Кіраўнік музея: Вучні пачатковых класаў знаёмяцца з дзіцячай паэзіяй Петруся Граніта

Сцэнка:

Вучаніца 1. Нас на ўроку чытання ў школьным музеі настаўніца ўчора пазнаёміла з паэтамі, што пішуць для дзяцей. І ведаеш, сярод іх ёсць наш зямляк з Зачэпічаў.

Вучаніца 2. І хто?

Вучаніца 1. Пятрусь Граніт. На самай справе ён – Іван Пятровіч Івашэвіч.

Вучаніца 2. А чаму тады Граніт?
Вучаніца 1. А гэта псеўданім.
Ён іменем такім свае вершы падпісваў,
Бо цвёрдым духам сваім быў вядомы ўсім.(падыходзіць 3 вучаніца)
Вучаніца 3.
Калі ён быў зусім малы, такі, як мы –
То зведаў беднасць і цяжкую працу.
Ад цяжкіх ран, прынесеных з вайны,
У 20-я гады ў яго памёр любімы тата.
Вучаніца 1.
Затым ён стаў падпольшчыкам і камуністам.
У турмах не адзін раз пабываў.
І ў гэты час упершыню ў газеце
Свой верш пра лета апублікаваў.
Вучаніца 3
У грозныя гады фашысцкае навалы
Пятрусь Граніт быў партызанскім сувязным.
І нават у такі складаны час
Ён вершаў ўсё ж не перастаў пісаць.
Вучаніца 1
Пасля вайны ён адвучыўся на настаўніка
І ў роднай вёсцы дзетак стаў вучыць.
Для іх пісаў ён вершы, байкі, казкі,
Каб весялей і цікавей было нам жыць.
Вучаніца 3.
Вось так з'явіўся зборнік для дзяцей "Сцяжынка",
Дзе шмат цікавых павучальных вершаў.
Мы па сцяжынцы гэтай смела крочым.
Яна настаўніцаю стала для нас першай.
Вучаніца1
Для захавання памяці нашчадкам
У Зачэпічах адкрылі помнік сціплы:
Васіль Струмень, Гарасім Прамень, Пятрусь Граніт-
Заходнебеларускія паэты.

Вучаніца: Гучаць і сёння вершы іх
"***Верабейчык" Петруся Граніта чытае Дар'я Махнач,***
"Сцяжынку" Петруся Граніта чытае Дзіяна Штэйзель.

Муза исцеления души Евгения Матвеева помогала ему лечить не только душевные, но и физические недуги людей. По профессии медик , по состоянию души – философ и поэт:
Монолог от имени поэта читает ученица:

Трудно сказать, кого на свете больше – тех, кто пишет стихи, или тех, кто их читает. Скорее всего, поровну. Это нечто вроде сообщающихся сосудов. Но без этого соединения, единения, сообщения не было бы поэзии. Равно как и человека. Ибо только ему – мало. Мало самому увидеть, удивиться, ошибиться, потерять, найти, заплакать, влюбиться. Он

хочет, должен, обязан – по велению сердца – сообщить об этом как об уникальнейшем открытии.

И что удивительно: все смотрят в ночное небо, все смотрят в ночное небо, все плачут, все влюбляются, теряют и находят, но – каждый по-своему. И сообщает каждый по-своему – песней, хлебом, храмом, танцем, стихами.

В этом сонме творений человеческого духа есть солисты и ансамбли, есть знаменитости и неизвестные, генералы и рядовые. Но здесь важна не степень, а конечный результат: песню поют, танец танцуют, хлебом почтуют, в храме молятся. Стихи же – читают. Без читателя стихи - как хлеб на поле и ещё не сжатый. Как храм еще в чертежах. Как песня шепотом, даже самим собой не услышанная. Без читателя стихи – в тюрьме. А стихам уже тесно, а стихи рвутся на волю:

А сердце, вынырнув из страха,
Полно любовью до краёв.
Безбожник я с душой монаха,
Стихи- монашество мое.

Надо ли выпускать стихи на волю, если за славой не гонишься, если жизнь отдана другому хлебу – медицине? Надо. Ибо свято место пусто не будет. Опубликованные стихи – стимул для рождения новых. Бессмысленно выращивать хлеб, зная, что его никто не съест.
Надо и потому, что в стихотворном многоголосье поэтический голос Е. Матвеева не затерялся.

Кіраўнік музея: Сказаць пра кожнага з пісьменнікаў можна шмат. Кожны з іх бачыць свет па-свойму і піша толькі аб сваім, але для усіх. Лейтматывам творчасці ўсіх пісьменнікаў Дзятлаўшчыны служаць словы Вячаслава Адамчыка, нашага земляка :

“Пісаў і пісацьму сваё жыта,сваю дарогу ў полі, маладую бярэзіну пры хаце, ціш, вечар і сваю маці з дзяружкаю зелля за плячыма.
Мой невялікі народ варты вялікае кнігі. Я гавару не толькі пра сябе . Я веру нашай літаратуры, на яе спадзяюся. Шчаслівы буду , калі на ніве беларускай літаратуры ўзыдзе і маё зярнятка.”

Не толькі зярняткамі , але каласамі і цэлай нівай закаласіла творчасць нашых землякоў-пісьменнікаў, якую нам толькі і трэба, што пазнаваць , вывучаць, адкрываць. Запрашаем і вас да духоўнага спазціжэння і новых адкрыццяў.

Гучыць мелодыя песні .

1 вядучы:
Праходзяць гады, і зыходзім мы,
Але пакідаем нашых спраў мы вартасць.
Не кожны трапіць у верш ці ў аповесць,
Але і слова, і музейны экспанат раскажуць аб значнасці зробленых спраў.

2 вядучы:
Школьны музей дарагі для нас усіх:
У ім памяць пра лёсы людскія мы беражом.

Запрашаем усіх да нас:
“Літаратурная Дзятлаўшчына” чакае вас.